

1. Тейлор Ф. У. Принципы научного менеджмента / Тейлор Ф. У. ; пер. с англ. А.И. Зак. М. : Контроллинг, 1991. – 104 с.
1. *Общее и промышленное управление [Электронный ресурс] / Файоль А. ; пер. с фр. Б. В. Бабин-Корень. – М., 1923. – Режим доступа <http://www.ime-link.ru/sections/download.php?id=1548>*
1. E. Mayo *The Social Problems of an Industrial Civilisation* / Elton Mayo. – L. : Routledge, 2007. – 200 p.
1. E. Mayo *The Human Problems of an Industrial Civilization* / Elton Mayo. – L. : Routledge, 2003. – 204p.
1. Маслоу А. Мотивация и личность / Маслоу А. – СПб.: Питер, 2008, 352с., 3-е изд. (Серия «Мастера психологии»).
1. *The Human Side of Enterprise* / Douglas McGregor, Warren G. Bennis. – Irwin : McGraw-HILL, 1985. – 256 p.
1. Деминг Э. Выход из кризиса: Новая парадигма управления людьми, системами и процессами / Деминг Э. ; Пер. с англ. Ю. Адлер, В. Шпер. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 370 с.
1. Нив Г. Р. Пространство доктора Деминга: принципы построения устойчивого бизнеса / Генри Р. Нив ; Пер. с англ. Ю. Рубаник, Ю. Адлер и В. Шпер – М.: Альпина Бизнес Букс, 2005. – 370 с.
1. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе / Майкл Хаммер, Джеймс Чампи пер. с англ. Юлия Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 288 с.

Ю.Ю. Азаров
викладач НАВС

ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ КОНТРОЛЮ ЗА ВИКОРИСТАННЯМ БЮДЖЕТНИХ КОШТІВ НА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ

У статті досліджуються особливості фінансового контролю у сфері забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій та напрямки організаційно-правового забезпечення підвищення його ефективності в умовах застосування програмно-цільової методології бюджетування.

Ключові слова: громадська безпека, надзвичайна ситуація, бюджетна програма, результативні показники.

This article investigates the features of financial control in the area of public safety in emergency situations and areas of organizational and legal support to improve its efficiency in the use of target-oriented budgeting methodology.

Ключевые слова: общественная безопасность, чрезвычайная ситуация, бюджетная программа, результативные показатели

В статье исследуются особенности финансового контроля в сфере обеспечения общественной безопасности в условиях чрезвычайных ситуаций и направления организационно-правового обеспечения повышения его эффективности в условиях применения программно-целевой методологии бюджетирования.

Keywords: public safety, emergency, budget program, performance indicators.

Актуальність теми. Будь-які заходи, спрямовані на оптимізацію механізму фінансово-ресурсного забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій (далі – НС) не можуть дати позитивного результату якщо на належному рівні не буде організовано фінансовий контроль та аудит видатків у цій сфері. При цьому слід враховувати специфіку фінансування заходів в умовах НС, коли, з одного боку важко реально оцінити розмір збитків (наприклад у 2013 році внаслідок кліматичних факторів, коли за декілька днів західних та центральному регіонах України випала більш ніж місячна норма опадів, непередбачувані видатки на ліквідацію наслідків цієї надзвичайної ситуації становили понад 10 млрд. гривень), а з іншого – забезпечити цільове та ефективне використання бюджетних коштів на здійснення аварійно-відновлювальних робіт, забезпечення громадського порядку та безпеки. При цьому слід враховувати, що існує значна кількість розпорядників та отримувачів бюджетних коштів, які отримують фінансування у межах програм ліквідації або попередження НС, при цьому видатки здійснюються як з Державного, так і з місцевих бюджетів. Як наслідок, в умовах надзвичайних ситуацій складаються сприятливі умови для списання та розкрадання різноманітних товарно-матеріальних цінностей, завищення норм витрат на будь-які заходи.

Підвищення ефективності організації фінансового контролю за використанням коштів на заходи громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій є важливою науково-практичною проблемою, актуальність якої, враховуючи, тенденцію до зростання кількості НС, а відповідно і видатків на їх ліквідацію, постійно збільшується.

Предметом статті є законодавче забезпечення підвищення ефективності контролю за використанням бюджетних коштів на забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій.

Метою статті є виявлення основних напрямків підвищення ефективності фінансового контролю у сфері забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій за рахунок впровадження нових форм та методів контролю, які є елементом програмно-цільової методології бюджетування.

Теоретичну основу дослідження становлять праці вітчизняних та зарубіжних вчених з фінансового та адміністративного права, а саме Д.А. Бекерської, А.І. Берлача, Л.К. Воронової, О.І. Деревчука, Р.А. Калюжного, В.В. Коваленка, В.К. Колпакова, О.Є. Користіна, О.В. Кузьменко, М.П. Кучерявенка, О.П. Орлюк, Л.А.Савченко, А.Г. Чубенка, Н.І. Хімичевої та інших.

Фінансовий контроль в цілому та бюджетний контроль, як його найважливіший елемент, ґрунтуються на використанні контрольної функції фінансів і виступає як один із проявів її важливого значення в розширеному відтворенні. Як відзначає О.П. Гетьманець, бюджетний контроль, це, по-перше, напрямок фінансової діяльності держави в управлінні бюджетним процесом, по-друге, фінансово-контрольна діяльність уповноважених суб'єктів і громадськості, що здійснюється на всіх стадіях бюджетного процесу та рівнях бюджетної системи притаманними методами з метою дотримання бюджетного законодавства всіма його учасниками. Ці два аспекти контролю нерозривно пов'язані між собою, є взаємозумовленими та визначають системність сучасної концепції бюджетного контролю, що складається з методологічних, правових, організаційних та інших елементів.

В.М. Федосов пропонує розуміти під бюджетним контролем систему заходів органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування, спрямованих на забезпечення законності дій учасників бюджетного процесу під час складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджетів і звітування про їх виконання з використанням специфічних форм і методів їх організації. Надзвичайно важливою є методологічна позиція цього автору з приводу того, що пріоритетними завданнями бюджетного контролю є запобігання ухваленню рішень, які можуть призвести до вчинення бюджетних правопорушень та виявлення слабких місць у виконанні бюджетних програм [1, с. 438].

Відзначимо, що недосконалість вітчизняного механізму фінансово-бюджетного контролю, обмежене використання прогресивних методів та форм контрольної діяльності, впровадження яких обумовлене обранням програмно-цільової методології бюджетування, відсутність нормативно-правових актів, які регламентують особливості здійснення фінансового контролю в умовах НС – всі ці фактори у сукупності призводять до суттєвого зниження ефективності фінансового контролю, завищенню реальних витрат на забезпечення громадської безпеки в умовах НС та ліквідацію наслідків цих ситуацій. Але, підтримуючи позицію В.М. Федосова, вважаємо, що розвиток фінансового контролю у досліджуваній нам сфері повинен відбуватися у напрямку орієнтації на попередження неефективного використання коштів за рахунок активного використання методології бюджетування, орієнтованого на результат (програмно-цільовий метод, система “планування – програмування – бюджетування”, розробка бюджету на нульовій основі). При цьому під бюджетуванням розуміється сукупність технологічних процедур бюджетної роботи з аналітично-розрахункової підготовки бюджетів, кошторисів і програм за допомогою порівняння відносної корисності альтернативних варіантів витрачання бюджетних коштів на конкретні види державної діяльності з урахуванням вартості витрат на досягнення кінцевого результату й упущених вигод [1, с. 691].

Питання впровадження в бюджетну практику методу програмно-цільового планування широко обговорюються в юридичній та економічній літературі [2; 3, с. 7-12;]. Принциповою відмінністю бюджетного контролю в умовах застосування програмно-цільового методу планування від контролю в умовах використання витратного методу є комплекс цілей, методів та предмету бюджетного контролю. Метою контролю в умовах застосування витратних методів планування є забезпечення законності та цільового характеру використання бюджетних коштів, у той час як метою контролю використання коштів бюджету, орієнтованого на результат, є оцінка ступеня досягнення завдань бюджетної політики держави [3]. При цьому, як відзначає В.В. Рульова, методи бюджетного контролю, що традиційно застосовуються у вітчизняній практиці діяльності суб'єктів фінансового контролю, не завжди дозволяють встановити, наскільки ефективно були використані бюджетні кошти і які результати їх використання. Для отримання такої оцінки необхідно застосовувати спеціальні методи фінансового контролю, які дозволять оцінити рівень ефективності використання бюджетних асигнувань отримувачами бюджетних коштів – аудиту ефективності використання бюджетних коштів; моніторингу показників ефективності діяльності одержувачів бюджетних коштів; оцінки відповідності фактичних і планових показників результатів діяльності отримувачів бюджетних коштів; доповнення традиційних критеріїв оцінки процедури використання бюджетних коштів (законність, цільовий характер витрат) такими критеріями, як соціальна та економічна ефективність [3]. І хоча більшість державних цільових програм у сфері громадського порядку, безпеки та цивільного захисту містять у назві соціальні складові, саме з оцінкою досягнення програмою соціальної мети виникає найбільше труднощів.

Важливим кроком на шляху розвитку фінансового контролю, в тому числі пов'язаного із оцінкою бюджетних програм у сфері забезпечення громадської безпеки умовах НС, стало прийняття нового Бюджетного кодексу, у якому вперше на законодавчому рівні були визначені зміст, форми та види бюджетного контролю в умовах переходу до складання бюджетів всіх рівнів на основі програмно-цільового методу та середньострокового планування (орієнтованого не лише на один бюджетний період, як раніше, а

також додатково на два роки після планового) [4]. При цьому, наголошує О.І.Деревчук, організація системи бюджетного контролю, перш за все, визначається діючою моделлю бюджетного планування, оскільки саме в ході планування окреслюються основні кількісні та якісні показники, які згодом виступають предметом контролю [5, с. 235-241].

Проблема ця наразі є архіважливою, оскільки підтвердження або аудит річної фінансової звітності у бюджетних установах жодним контролюючим органом в державі фактично не здійснюється, а звітність приймається Державною казначейською службою виходячи з власного розуміння і розробленого ним порядку подання такої інформації. Незалежного (зовнішнього) підтвердження її на сьогодні так і не існує. Завдяки цьому головні розпорядники подають неперевірені дані, які в багатьох випадках практично не відповідають фактичному стану справ, а Держказначейство приймає їх, змальовуючи вигідну для самого себе «гармонійну» картину виконання державного бюджету за доходами і видатками [6].

Тому надзвичайно актуальним питанням є не лише організація незалежного фінансового аудиту річної фінансової та бюджетної звітності головних розпорядників бюджетних коштів, а і проведення аудиту ефективності бюджетних програм (в тому числі у сфері забезпечення ГБ в умовах НС) вже на стадії їх розробки.

Важко не погодитися з А.Г. Чубенко з приводу того, що контроль за виконанням бюджетних програм є більш ефективним не тоді, коли встановлюються факти порушень, а коли створюються умови, які б дали можливість їх уникнути. Таким завданням відповідає аудиторський контроль, який у більшості розвинутих країнах став провідною формою бюджетного контролю, оскільки, перевіряючи достовірність і повноту бюджетної звітності, облік первинних документів та іншу інформацію щодо діяльності розпорядника або одержувача бюджетних коштів, аудиторі мають можливість визначити слабкі місця в організації управління бюджетними коштами і розробити пропозиції, що дають змогу підвищити ефективність їх використання [7].

Відповідно до Бюджетного кодексу України результативні показники бюджетних програм мають підтверджуватися офіційною державною статистичною, фінансовою та іншою звітністю, даними бухгалтерського, статистичного та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку. Перелік результативних показників щодо кожної бюджетної програми розробляють головні розпорядники бюджетних коштів згідно з нормативно-правовим актом Міністерства фінансів України. Виходячи із перспективи надання МВС статусу уповноваженого органу у сфері цивільного захисту з метою скорочення кількості розпорядників бюджетних коштів та уніфікації результативних показників програму з питань охорони громадського порядку та безпеки, боротьби із злочинністю та цивільного захисту, розробка відповідних показників та методики їх оцінки має бути доручена МВС.

Ми підтримуємо пропозицію російського дослідника О.В. Цеханова щодо необхідності суттєвого розширення функцій і підвищення ролі паспорта цільових програм як визначальної умови дієвості фінансового контролю в умовах застосування програмно-цільової методології бюджетування. Мається на увазі впровадження нової форми паспорта поліпшеного змісту і переведення його з пасивного документа, що включає лише загальні вихідні дані, у більш повний офіційний контрольно-обліковий документ. Важливо надати паспортом функцію супроводу програми протягом усього періоду її реалізації, аж до закінчення життєвого циклу цільової програми. При цьому, доцільно фіксувати в паспорті, поряд зі стартовими даними, також фактично досягнуті показники. Для більш раціонального виконання контрольно-облікових функцій у паспортах державних цільових програм слід передбачати виділення декількох розділів, що містять повний набір показників, що характеризують, наприклад, фінансово-ресурсне забезпечення, вплив на рівень соціального розвитку, на екологію, що відображають кінцеву результативність здійснюваних заходів і т.д [8].

Нагальною потребою сьогодення є розробка єдиної галузевої методики оцінки державних цільових та бюджетних програм у сфері забезпечення громадського порядку, безпеки та цивільного захисту. В іншому разі реально оцінити ефективність використання бюджетних коштів фактично неможливо, передусім у випадках, коли в державних цільових та бюджетних програмах використовуються різні результативні показники. Наприклад, у Загальнодержавній цільовій програмі захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на 2013-2017 роки використовують такі показники: кількість здійснених заходів, проведених робіт із запобігання НС, кількість одиниць придбаної техніки (автомобілі, засоби зв'язку, генератори, пожежна та аварійно-рятувальна техніка тощо) або майна для формування відповідних резервів, кількість створених або залучених підрозділів, відсотки переоснащення підрозділів тощо. Але при такому підході до формування кількісних результативних показників не враховується соціальна спрямованість як програми, так і державної політики в цілому. Тому перелік пропонуємо розширити за рахунок таких показників, як співвідношення кількості НС та кількості урятованих людей та об'єктів народного господарства, природних об'єктів, ліквідованих пожеж (з урахуванням ступеню складності) та НС, кількість попереджених НС (з урахуванням коефіцієнту небезпеки), охоплення населення технічними засобами оповіщення, співвідношення між розміром грошового забезпечення одного співробітника та обсягом виконаних робіт (при цьому враховуються не лише формальне навантаження на одного співробітника в годинах, а і такі показники, як кількість чергувань, обсяг проведеної профілактичної роботи, кількість підготовлених раціоналізаторських пропозицій, підвищення кваліфікації, проходження стажування за кордоном тощо), рівень забезпечення транспортом, комп'ютерами, спеціальною технікою. В той же час, у Програмі відсутні якісні результативні показники, зокрема рівень громадської безпеки за відповідними індикаторами.

Крім показників кінцевого результату – підвищення рівня громадської безпеки – повинні враховуватися показники структури загроз безпеці. Структурний аналіз дозволяє зробити обґрунтований вибір релевантних заходів у сфері забезпечення громадської безпеки та цивільного захисту залежно від характеру та природи загроз.

Таким чином, досягнення результативної мети – підвищення рівня громадської безпеки, має оцінюватися за наступними показниками: рівень особистої безпеки (розраховується за показниками соціологічних опитувань та даними офіційної статистики), рівень об'єктової безпеки (офіційна статистика, аналітичні дані міжнародних організацій, експертні оцінки), рівень громадської безпеки на регіональному та загальнодержавному рівні (соціологічні опитування та офіційна статистика, експертні оцінки), розмір втрат від надзвичайних ситуацій різної генези – як у абсолютних цифрах, так і питома вага у складі ВВП (офіційна статистика, експертні оцінки), ієрархічна оцінка рівня загроз за окремими напрямками – техногенних, природних, соціально-політичних (в тому числі військового та криміногенного характеру).

Відповідно, інтегральний індекс громадської безпеки у сфері цивільного захисту формується на основі узагальнення даних за цими елементами.

У загальному вигляді ієрархія показників повинна виглядати наступним чином:

1 рівень показників (кінцевий результат). Для оцінки ступеня досягнення результативної мети державної політики у сфері громадської безпеки мають використовуватися кінцеві показники соціальної ефективності діяльності відповідних суб'єктів, тобто, показники, що характеризують погіршення/поліпшення соціально-економічних параметрів. До таких показників можуть відноситися як суб'єктивні індикатори, так і об'єктивні індикатори.

2 рівень показників (проміжний результат). З метою оцінки ступеня вирішення тактичних завдань використовуються проміжні показники результативності, що характеризують якість реалізації суб'єктами забезпечення ГБ в умовах НС. Зазначені показники характеризують якість надання адміністративних послуг у сфері громадської безпеки та цивільного захисту; обґрунтованість управлінських рішень у сфері ГБ.

3 рівень показників (безпосередній). З метою контролю виконання заходів, необхідних для вирішення завдань протидії негативним наслідкам НС, застосовуються первинні показники результативності, що відображають сам факт реалізації відповідного заходу. Безпосередні показники результативності вимірюються кількістю реалізованих суб'єктами забезпечення громадської безпеки в умовах НС профілактичних заходів або дій, спрямованих на ліквідацію НС.

На основі дотримання результативних показників не лише здійснюється оцінка ефективності використання бюджетних коштів, а і забезпечується зміцнення виконавської дисципліни, оптимізація навантаження співробітників ОВС та служб цивільного захисту, застосовуються дисциплінарні санкції за бездіяльність, що в кінцевому рахунку дозволяє оптимізувати механізм бюджетного планування видатків у сфері забезпечення громадської безпеки в умовах надзвичайних ситуацій.

Необхідною умовою підвищення дієвості фінансового контролю у сфері громадської безпеки в умовах застосування програмно-цільового методу бюджетування є дотримання принципу публічності, коли всі результати контролю та моніторингу видатків (крім таємних) повинні бути доступні для громадськості, включаючи науково-експертні та журналістські спільноти. Саме громадяни як кінцеві споживачі публічних послуг у сфері безпеки повинні мати реальне уявлення про характер загроз та заходи, спрямовані на їх попередження, а також обсяги фінансування цих заходів та ефективності використання коштів. При цьому слід пам'ятати, що саме публічність забезпечує перманентне самовдосконалення як самого сектору безпеки, так і системи показників оцінки її результативності, дозволяє отримати від вітчизняних та закордонних експертів об'єктивну оцінку.

Важливим елементом фінансового контролю видатків має стати використання методу порівняльного аналізу, який дозволяє зіставляти соціальні результати реалізації вітчизняних програм у сфері безпеки та цивільного захисту із аналогічними показниками в країнах з розвинутою ринковою економікою або в державах, що знаходяться на шляху переходу до ринкової економіки (наприклад з результатами реалізації схожих програм у Росії та інших країнах СНД), що дозволить виявляти факти штучного завищення бюджетних витрат або неефективного використання коштів та вживати відповідні заходи з метою корегування обсягів фінансування. Іншою перевагою цього методу може стати відмова від реалізації програм, соціальний ефект від яких у інших країнах виявився незначним.

Враховуючи специфіку діяльності у сфері забезпечення громадської безпеки та цивільного захисту населення, слід також врахувати необхідність охоплення фінансовим контролем профілактично-попереджувальних заходів. При цьому має здійснюватися порівняльний аналіз бюджетних витрат на попередження надзвичайних ситуацій та ліквідацію їх наслідків, в то й час як в сучасних умовах бюджетний контроль і аудит обмежується перевіркою цільового характеру видатків за бюджетними програмами, які не передбачається окремого фінансування заходів з попередження надзвичайних ситуацій. З урахуванням цього існує потреба у прийнятті Постанови Кабінету Міністрів України «Про особливості державного фінансового контролю у секторі безпеки».

Література

1. *Бюджетний менеджмент: Підручник / В. Федосов, В. Опарін, Л. Сафонова та ін.; За заг. Ред. В. Федосова. – К.: КНЕУ, 2004. – 864 с.*

2. Матненко А. С. Правовое регулирование программно-целевого метода бюджетной деятельности : Автореф. диссерт. на стиск. учен. степени доктора юридических наук. Специальность 12.00.14 – Административное право; Финансовое право; Информационное право /А. С. Матненко ; Науч. конс. М. В. Карасева, А. Н. Костюков. – Омск, 2009. – 42 с.;

3. Рулёва В.В. Методы контроля использования средств бюджета ориентированного на результат. Авт. дис. на соискание уч. ст. к.э.н. – Иваново: Из-во «Ивановский государственный университет». – 2006. – 20 с.

4. Фінансування центральних органів виконавчої влади із використанням програмно-цільового методу (на матеріалах Міністерства внутрішніх справ та Міністерства надзвичайних ситуацій України): [Монографія] / А.Г. Чубенко, Д.М. Павлов, О.І. Деревчук. – К.: ТОВ «Три К», 2011. – 197 с.

5. Деревчук О.І. Організаційно-правові проблеми моніторингу та оцінки виконання бюджетних програм за участю Міністерства внутрішніх справ України // Митна справа. – № 2 (68). – 2010. – частина 2. – с.235-241.

6. Невідомий В. Аудит фінансової та бюджетної звітності як виклик часу для держави і суспільства // Голос України. – №165, 07.09.2011.

7. Чубенко А. Г. Теоретико-правові засади фінансування системи цивільного захисту в Україні : [моногр.] / Чубенко А. Г. – К. : Нац. акад. внутр. справ, 2011. – 460 с. – с. 6.

8. Цеханов, Олег Васильевич Государственный финансовый контроль в системе рыночной реализации федеральных целевых программ . – Диссертации к.э.н. по специальности 08.00.10. Финансы, денежное обращение и кредит. – М. – 2001. – 266 с. – [Електроний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dissercat.com/content/gosudarstvennyi-finansovyi-kontrol-v-sisteme-rynochnoi-realizatsii-federalnykh-tselevykh-pro#ixzz2SAdPAnGe>

М.І. Курочка

здобувач,

Львівського університету бізнесу та права

ПОНЯТТЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ПРИВОДУ

Висвітлено зміст терміну “привід”, його місце в системі заходів адміністративного примусу, а також його значення під час адміністративного провадження. Окрім того, за мету поставлено провести його співвідношення із приводом в адміністративному судочинстві.

Ключові слова: *привід, примус, адміністративне провадження, процесуальне законодавство, кримінальне законодавство, заходи адміністративного примусу.*

Освещено содержание термина "привод", его место в системе мер административного принуждения, а также его значение при административного производства. Кроме того, целью поставлено провести его соотношение с приводом в административном судопроизводстве.

Ключевые слова: *привод, принуждение, административное производство, процессуальное законодательство, уголовное законодательство, меры административного принуждения.*

Deals with the content of "reason" and its place in the system of administrative enforcement, as well as its importance during the administrative proceedings. In addition, the goal to put his relationship with a drive in the administrative proceedings.

Key words: *coercion, administrative proceedings, procedural law, criminal law, administrative enforcement actions.*

Вступ. Проблемні питання правової регламентації приводу неодноразово були предметом дослідження в працях таких учених, як О. М. Бандурки, В. М. Бевзенка, Т. О. Коломоєць, А. Т. Комзюка, О. О. Кулешова, Р. С. Мельника, Ю. В. Помоголової тощо. Проте, незважаючи на наукову розробленість зазначеного питання, не всі його аспекти знайшли свого висвітлення та належного вирішення. Автор у статті планує дослідити окремі аспекти застосування такого заходу адміністративного примусу як привід.

Мета. У цій статті дослідженню підлягають: висвітлення змісту терміну “привід”, його місця в системі заходів адміністративного примусу, а також його значення під час адміністративного провадження. Окрім того, за мету поставлено провести його співвідношення із приводом в адміністративному судочинстві.

Виклад основного матеріалу. Дослідження інституту приводу слід розпочати зі з'ясування його етимологічного та правового змісту. Тож у тлумачних словниках поняття “привід” трактується як примусова доставка до слідчого, прокурора або суду обвинуваченого, свідка, потерпілого, що ухиляються без поважних причин від добровільної явки за викликом у призначений строк [1, с. 1111]. В науковій літературі під